

T.C.: **Alkotmánybíróság**
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

a **Veszprémi Törvényszék**
mint az ügyben elsőfokon eljáró bíróság útján
8210 Veszprém
Pf. 1029.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10/2784-0/2015.
Érkezett:	2015 AUG 31.
Féldány:	3
Méret:	1x3
Bejegyzés:	RI

tárgy: **alkotmányjogi panasz** a Győri Ítéltábla Gf.V.20.236/2014/8/I. számú és a Veszprémi Törvényszék I.G.40.130/2010/84. számú ítéleteivel szemben

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott ([REDACTED]) mint dr. Karády Sándor ([REDACTED]) – csatolt meghatalmazással igazolt – jogi képviselője az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy

- állapítsa meg a Győri Ítéltábla Gf.V.20.236/2014/8/I. számú ítéletének alaptörvényellenességét és azt az Abtv. 43. § (1) bekezdés alapján semmisítse meg, mivel az ítélet sérti az Alaptörvény XIII. (1) bekezdésében deklarált tulajdonhoz való jogot, továbbá
- a Veszprémi Törvényszék I.G.40.130/2010/84. számú ítéletét – mint a Győri Ítéltábla Gf.V.20.236/2014/8/I. számú ítélete által felülvizsgált bírósági döntést – is semmisítse meg.

Kijelentem, hogy a jelen alkotmánybírósági ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványomban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megtámadott bírósági határozatok megszületésének körülményei, pertörténet,

Dr. Karády Sándor mint 1997-től közalkalmazott háziorvosként dolgozott Tihanyban. 1999. január 1. napjától a Tihany Község Önkormányzatával kötött megbízási (feladat-átruházási) szerződés alapján a háziorvosi teendőket területi ellátási kötelezettséggel a Dr. Karády Sándor Egészségügyi Szolgáltató és Tanácsadó Bt.-n keresztül, annak beltagjaként látta el. A tihanyi háziorvosi körzet működtetési jogát Dr. Karády Sándor az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. tv. (továbbiakban: Öotv.) erejénél fogva szerezte meg automatikusan, annak hatályba lépésével.

2008 novemberében a tihanyi lakosok aláírásgyűjtésbe kezdtek Dr. Karády Sándor elmozdítása céljából. Tihany Község Önkormányzata a 60/2009 (II.18.) számú képviselő-testületi határozatával a fent említett megbízási szerződést 2009. augusztus 18. napjára felmondta.

Dr. Karády Sándor mint elsőrendű felperes és a Dr. Karády Sándor Bt. mint másodrendű felperes a megbízási szerződés érvénytelenségének megállapítása érdekében keresetet nyújtottak be Tihany Község Önkormányzatával szemben. Az ügyben elsőfokon eljáró Veszprémi Városi Bíróság a keresetet elutasította a 2009. június 29. napján kelt, 3.P.20.410/2009/4/I. számú ítéletével. A felperesi fellebbezés nyomán a Veszprém Megyei Bíróság a 2009. november 17. napján kelt, 2.Gf.40/100/2009/5. számú, jogerős ítéletében szintén érvényesnek tekintette a felmondást, azonban hangsúlyozta annak jogellenes voltát. Az érvénytelenség szintjét el nem érő jogellenesség miatti kártérítésre kötelezést – vonatkozó kereseti kérelem hiányában – mellőzte a másodfokú fórum.

A Dr. Karády Sándor Bt. mint elsőrendű felperes és Dr. Karády Sándor mint másodrendű felperes – immár nem a megbízási szerződés felmondásának érvénytelensége, hanem a jogellenes felmondásból származó vagyoni és nemvagyoni káruk megtérítése érdekében – Tihany Község Önkormányzatával szemben keresettel fordultak a Veszprém Megyei Bírósághoz, amely 2010. október 8. napján kelt, 1.G.40.130/2010/84. számú ítéletében részben helyt adott a kereseti kérelmeknek, részben elutasította azokat. Ezen ítélettel szemben a felperesek fellebbezést nyújtottak be a Győri Ítéltáblához, amely a 2015. június 4. napján, Gf.V.20.236/2014/8/I. szám alatt hozott jogerős másodfokú ítéletet, amelyben részben megváltoztatta az elsőfokú bírósági döntést.

A jogerős ítélet öt kereseti kérelmet különített el:

- a) a Bt. munkavállalójának elbocsátása miatt fizetendő végkielégítés (321.000) mint költség megfizetésére kötelezést kért,
- b) a Bt. 2.636.000 Ft. cégérték-csökkenés megtérítésére kötelezést kért,
- c) Dr. Karády Sándor a Bt.-ben lévő vagyoni betétjének 5.370.000 Ft-os csökkenésének megtérítésére kötelezést kért,
- d) Dr. Karády Sándor praxisjoga értékcsökkenésének – 8.110.000 Ft – megtérítésére kötelezést kért, továbbá
- e) a két felperes 1.200.000 Ft nemvagyoni kártérítés megfizetésére kötelezést kért.

A Győri Ítéltábla döntése szerint

- a) a végkielégítés vonatkozásában a 314.901 Ft megfizetésére köteles az alperes;
- b) a Bt. cégérték-csökkenés miatti követelése nem alapos;
- c) Dr. Karády Sándor vagyoni betétjének csökkenése miatti követelése nem alapos;
- d) Dr. Karády Sándor praxisjogának értékcsökkenése és az alperes magatartása között nincs okozati összefüggés, ezért a felperesi követelés nem alapos;
- e) kizárólag Dr. Karády Sándort mint magánszemélyt illeti nemvagyoni kártérítés, de őt is csak 300.000 Ft mértékben.

2. A megtámadott ítélet jogerős volta

A Győri Ítéltábla döntésével szemben fellebbezésnek mint rendes jogorvoslatnak helye nincs, így az a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. 228. § (1) bekezdése értelmében – „[a]z a határozat, amely fellebbezéssel nem támadható meg, kihirdetésével (218. §) emelkedik jogerőre” – jogerős. Az Abtv. 27. § b) pontjában szereplő befogadhatósági feltétel – „az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette” – teljesül.

Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot arról, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt nincs folyamatban, továbbá más rendkívüli jogorvoslati eljárás – perújítás, jogorvoslat a törvényesség érdekében – kezdeményezésére sem került sor.

3. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő betartása

A Győri Ítéltábla ítéletét Dr. Karády Sándor 2015. július 20. napján vette kézhez. Ennélfogva az indítvány benyújtására az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek – „[a]z alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül [...] lehet írásban benyújtani” – az alkotmányjogi panasz megfelel.

4. Az indítványozó közvetlen érintettsége

Dr. Karády Sándor az alkotmányjogi panasszal megtámadott jogerős ítélet felperese volt, akinek vagyoni értékű jogát – praxisjogát – a Győri Ítéltábla döntése közvetlenül érintette.

5. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme

5.1. Praxisjog mint az alkotmányos tulajdonvédelem tárgya

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerint „[m]indenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez.”

Az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. tv. (továbbiakban: Öotv.) 2. § (3) bekezdése szerint a „*praxisjog olyan, személyhez kapcsolódó vagyoni értékű jog, amely jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén elidegeníthető és folytatható*”. A praxisjog mint vagyoni értékű jog pedig az alkotmánybírói gyakorlat szerint is alkotmányjogi tulajdonvédelem tárgya. Ezt mondta ki a testület a 28/2006. (VI. 26.) AB határozatban: „*Az Alkotmánybíróság gyakorlata a tulajdonhoz való jogot alapvető jogként részesíti alkotmányos védelemben [7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 22, 25.]. A 17/1992. (III. 30.) AB határozat kimondta, hogy a tulajdonjog alkotmányos védelme nemcsak a polgári jogban meghatározott tárgyakra terjed ki, hanem minden vagyoni értékű jogra (ABH 1992, 104, 108.)*”¹

Az Öotv. 2. § (1) bekezdése értelmében személyhez kötődik, mivel önálló tevékenység csak személyesen folytatható: „*A háziorvos önálló orvosi tevékenységet – akadályoztatásának jogszabályban meghatározott eseteit kivéve – csak személyesen folytathat az önkormányzat által meghatározott háziorvosi körzetben, a praxisjogot engedélyező határozat jogerőre emelkedésétől.*”

Fontos kiemelni továbbá, hogy a praxisjog nemcsak személyhez, hanem területhez is kötődik, amit az Öotv. 2. § (2) bekezdés fejez ki: „*A praxisjog alapján végezhető önálló orvosi tevékenység – törvényben meghatározott kivétellel – csak a települési önkormányzat rendeletében meghatározott háziorvosi körzetben folytatható.*”

A praxisjog vagyoni értékét egyrészt annak kizárólagossága jelenti, tehát az, hogy az adott körzet praxisjoga csak egy személyt illethet: „*a működtetési jog megszerzése a jogi előfeltétele annak, hogy az önkormányzat valamely orvost háziorvosként foglalkoztasson*”², másrészt pedig annak „*jövedelemtermelő*” képessége. Utóbbi alapozza meg az alkotmányos tulajdonvédelmet is, amely „*a tulajdonjogot az egyéni cselekvési autonómia anyagi alapjaként részesíti védelemben.*”³ A háziorvosi körzet után járó egészségbiztosítási finanszírozás tipikusan a praxisjog jogosultjának fő bevételi forrása, ami így egyéni cselekvési autonómia anyagi alapjaként funkcionál.

¹ 28/2006. (VI. 26.) AB határozat Indokolás III/3/a) pont

² a háziorvosi működtetési jog megszerzéséről és visszavonásáról, valamint a háziorvosi tevékenységhez szükséges ingó, ingatlan vagyon és működtetési jog megszerzésének hitelfeltételeiről szóló 18/2000. (II. 25.) Korm. r. 3. § (1) bekezdés

³ 64/1993. (XII. 22.) AB határozat

Önmagában a praxisjog azonban nem elegendő bevétel termelésére, mivel a R. 3. § (1) bekezdése szerint ténylegesen orvosi tevékenységet csak akkor végezhet a praxisjoggal rendelkező orvos, ha praxisengedéllyel is rendelkezik: „Az Ötv.-ben foglalt kivétellel önálló háziorvosi tevékenységet végezni csak praxisengedély birtokában lehet.” A praxisengedély mellett működési engedélyre is szükség van ahhoz, hogy a praxis „bevételt termeljen”, azaz központi állami finanszírozásban részesüljön. Ennélfogva a működési engedély visszavonásával automatikusan megszűnik a háziorvosi praxis állami finanszírozása is, amelyről az Országos Egészségbiztosítási Pénztár gondoskodik [43/1999. (III. 3.) Korm. r. 2. § b) pont]. Tehát a működési engedéllyel nem, csak praxisjoggal és praxisengedéllyel rendelkező orvos bevételi forrása is elapad.

A működési engedély kiadásához pedig a praxisjog birtoklásán kívül számos feltételnek kell megfelelni, amelyek között szerepel a praxisjoggal érintett önkormányzat és a praxisjoggal rendelkező orvos közti megbízási szerződés, az ún. feladat-ellátási szerződés megkötése is.⁴ (E feladat-ellátási szerződés azért szükséges, mert a települési önkormányzatok kötelesek gondoskodni a településen az egészségügyi alapellátásról⁵, amely kötelezettségüknek vagy az egészségügyi alapellátási feladatoknak a praxisjoggal rendelkező orvosnak vagy háziorvosi szolgáltatónak való „kiszervezésével”, azaz feladat-ellátási szerződés megkötésével, vagy pedig a praxisjog birtokosának közalkalmazottként történő foglalkoztatásával tehetnek eleget.)

Az önkormányzat tehát olyan helyzetben van, hogy – élve szerződéskötési szabadságával – a szerződés megkötésének mellőzésével a működési engedély kiadását/fenntartását képes meghiúsítani, s ezáltal a praxisjogot mint vagyoni értékű jogot kiüresíteni.

5.2. A bírói döntés által okozott alapjogsérelem

Bár nem vezeti ezt le a fentihez hasonló részletességgel, de a megtámadott jogerős ítélet is megállapítja, hogy „*[f]oglalkoztatási szándék hiányában a praxisjog értéktelen, ugyanakkor jogszabályi előírás, vagy erre irányuló egyoldalú vagy szerződési kötelezettségvállalás hiányában az önkormányzatot foglalkoztatási kötelezettség nem terheli.*”⁶

A megtámadott ítélet a praxisjog elértéktelenedésének okaként nem az Önkormányzat és a Bt. közötti megbízási szerződés – egyébként az ítélet által elismerten⁷ – **jogellenes felmondását** jelöli meg, hanem a megbízási szerződés felmondása miatt nem gyakorolható praxisjog sikertelen értékesítését: „*Az ítéletábra álláspontja szerint miután a praxisjog értéke eleve csak a megbízási jogviszony*

⁴ 2012. január 1. és december 31. közötti időszakban nem volt alkalmazandó ez a jogszabályi rendelkezés, de a telephely-használat jogcímének igazolására akkor is köteles volt a praxisjoggal rendelkező orvos, amely a jelen ügyben tulajdonképpen szerződési kötelezettséget jelentett, hiszen a telephely az önkormányzaté (volt). vö.: másodfokú határozat

⁵ helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8. § (4) bekezdés: „*A települési önkormányzat köteles gondoskodni az egészséges ivóvíz ellátásáról, az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről, az egészségügyi és a szociális alapellátásról, a közvilágításról, a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról, a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosításáról; köteles biztosítani a nemzeti és az etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését.*”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 13. § (1) bekezdés 4. pontja ugyancsak önkormányzati minimumfeladatként határozza meg az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást.

⁶ Ítélet 15. o.

⁷ „*A konkrét esetben azonban még a fenti (felemás) jogi szabályozás mellett kellett a bíróságnak azt vizsgálnia, hogy az egymással szerződéses viszonyban nem álló II. r. felperes [azaz Dr. Karády Sándor] és az alperes vonatkozásában az I. r. felperes [azaz a Dr. Karády Sándor Bt.] megbízási jogviszonyának jogsértő felmondása, illetve a praxisjog értékesítésére nyitva álló idő alatt az alperes által tanúsított magatartás a praxisjog értékvesztésével mennyiben áll okozati összefüggésben.*” Ítélet 16. kiemelés tőlem: V.P.

*megszűnése után merül fel kérdésként, értékvesztése nem az alperesi felmondásra alapítottnan [...merül fel...], hanem [...arra...], hogy vagyoni értékű jogát a felperes nem tudta sikerrel értékesíteni.*⁸

A jogerős ítélet indokolásának ezen kiindulópontja azonban figyelmen kívül hagyja a következő, az alkotmányos tulajdonvédelem szempontjából releváns követelményeket, körülményeket, s ad lehetőséget a praxisjogot kiüresítő következtetés levonására.

A praxisjog jogosultja nem elsősorban a praxisjog értékesítésére, hanem **működtetésére, gyakorlására jogosult** és egyben kötelezett. Ehhez azonban a jogosultnak – az 5.1. pontban bemutatottak szerint – az önkormányzattal kötött, érvényes és hatályos feladat-átruházási/megbízási szerződésre van szüksége. E szerződés jogellenes felmondása tehát önmagában is a praxisjog gyakorlásának jogellenes ellehetetlenítését valósította meg. Az Alkotmánybíróság a praxisjog alkotmányos tulajdonvédelmi szintjeként a praxisjog ellehetetlenítését – kiüresítését, értéktelenítését – jelölte meg: *„A körzethatár módosítása a háziorvos praxisjogával összefüggésben a tulajdonhoz való alkotmányos jogot abban az extrém esetben sértheti, ha a tevékenység gyakorlását ellehetetleníti.*⁹ Bár az adott ügy a körzethatár-módosítások alkotmányossági megítélésével kapcsolatos, az alkotmányos védelmi szint meghatározása azonban az önkormányzat egyéb aktusai vonatkozásában is irányadó.

Feltéve, de nem megengedve, hogy a megbízási szerződés felmondása jogszerű lett volna, ez is kártalanítást alapozott volna meg. Ez következik egyrészt az alkotmánybírói gyakorlatból: *„A tulajdonjog elvonására az Alkotmány 13. § (2) bekezdése speciális rendelkezést határozott meg. E szerint a rendelkezés szerint a tulajdonjog teljes elvonására közérdekből és meghatározott feltételek szerint nyújtandó kártalanítás mellett kerülhet sor. A tulajdonjog társadalmi kötöttsége szükségessé teheti a tulajdonjog korlátozását, de a korlátozásnál is figyelembe veendő az arányosság követelménye. Az arányosság követelményét sértheti, ha a korlátozás időtartama nem számítható ki. Az arányosság megkövetelheti a kártalanítást is (ABH 1993, 373, 379–382.).*¹⁰ Másrészt a kártalanításra – bár szintén a körzethatár-módosítással összefüggésben – az Ötv. 2/B. § (5) bekezdése is utal: *„A körzetmódosítás miatt bekövetkezett, a háziorvost ért kár esetén a települési önkormányzat kártalanítási kötelezettséggel tartozik, amelynek megállapításánál figyelembe kell venni a háziorvosi szolgáltató által a finanszírozása keretében kapott egy éves összeget.*” A bírósági álláspont tulajdonjogot kiüresítő jogértelmezése ezzel még inkább alátámasztható: ha jogszerű lett volna a megbízási szerződés felmondása, így a praxisjog elértéktelenítése, akkor feltétlen kártalanításra lett volna jogosult az indítványozó, ha viszont jogellenes a megbízási szerződés felmondása, kártérítésre nem jogosult. **A bírósági értelmezésből arra következtethetünk, hogy a jogszerű tulajdonkorlátozás/-elvonás esetén jár a jogában megsértett jogalanynak valamiféle jogvédelem, jogszerűtlen eljárás esetén pedig nem.**

A praxisjog megbízási/feladat-átruházási szerződés jogszerűtlen felmondásával való kiüresítését támasztja alá az is, hogy a praxisjog jogosultja, Dr. Karády Sándor éppen a megbízási szerződés hiánya miatt **nem volt abban a helyzetben, hogy sikerrel értékesíthesse vagyoni értékű jogát.** Nyilvánvalóan kevés eséllyel kecsegtet egy olyan praxis értékesítése, amelynek jogi háttere rendezetlen, így gyakorlásának tényleges lehetősége kérdéses. Erre a helyzetre mutat rá kiválóan Bihari Mihálynak a 28/2006. (VI. 21.) AB határozathoz fűzött különvéleménye: *„Előfordulhat ezért, hogy hibába szerzi meg valaki a működtetési jogot, a települési önkormányzat törvényesen megtagadhatja a foglalkoztatását. A jogosult foglalkoztatása nélkül nem folytatható önálló orvosi tevékenység, így a jogosult a működtetési jogát nem tudja hasznosítani. Ezért rákényszerül a működtetési jog eladására. A működtetési jog önkormányzattól függő hasznosítása miatt bizonytalan*

⁸ Ítélet 16. o.

⁹ 224/B/2006. AB határozat Indokolás III/2. pont

¹⁰ 28/2006. (VI. 21.) AB határozat Indokolás III/3/c pont

azonban, hogy egyáltalán meg fogja-e valaki vásárolni tőle az esetleg hasznosíthatatlan működtetési jogot?”

A megtámadott ítélet szerint „[a] működtetési jog elidegenítésére irányuló jog is csupán a szerződés megszűnésétől számított 6 hónapon belül illeti meg a praxisjog jogosultját. [...] A szerződés felmondását követően a II. r. felperes – téves jogi koncepciója folytán – nem hirdette meg a praxist, ennek következményeit azonban nem háríthatja az alperesre.”¹¹ A bírósági álláspont szerint egy függő jogi helyzetben kellett volna Dr. Karády Sándornak meghirdetnie praxisát, hiszen az erre rendelkezésére álló idő – 2009. augusztus 18. és 2010. február 18. között – fele alatt nem tudhatta, hogy érvényesnek tekinti-e a bíróság a megbízási szerződés felmondását, mivel a Veszprémi Megyei Bíróság e kérdésben hozott ítélete 2009. november 17. napján vált jogerőssé. Jogi koncepciója azonban nem volt alapjában téves, hiszen a bíróság végül jogellenesnek – igaz nem érvénytelennek – ítélte a felmondást.

A megtámadott ítélet indokolása kimondja, hogy az Önkormányzat együttműködési kötelezettsége a praxisjog sikeres értékesítése vonatkozásában csak addig terjed, „hogy a praxisjog vevőjének konkrét személye ismeretében és jelentkezése esetén a jogszabályi feltételeknek egyébként megfelelő vevő vonatkozásában alap nélkül [nem] zárkoz[hat] el a szerződés megkötésétől.”¹²

5.3. Összefoglalás

A bírósági értelmezésből az is következik, hogy a praxisjog mint vagyoni értékű jog gyakorlása és végső soron birtoklása az önkormányzaton múlik, amelynek még nyilvánvalóan jogsértő aktusával szemben sem kaphat jogvédelmet a praxisjog jogosultja, mivel:

- a) megbízási/feladat-átruházási szerződés nélkül a praxisjog nem gyakorolható,
- b) a megbízási/feladat-átruházási szerződés jogellenes felmondása nem keletkeztet kártérítési igényt, de
- c) a megbízási/feladat-átruházási szerződés jogellenes felmondása a felmondási határnaptól számított hatodik hónap leteltével – a rendezetlen jogi körülményekre tekintettel szinte biztosan – a praxisjog elvesztését idézi elő.

Önmagában a praxisjog gyakorlásának jogszerűtlen akadályozása, illetve annak értékesítésének szinte kizárt volta alkalmas a jogosult tulajdonhoz való jogának ellehetetlenítésére, aki ráadásul kártérítéstől is elesik. Mindez a fentebb ismertetett alkotmánybírósági gyakorlat értelmében megalapozza az alkotmányos tulajdonvédelmet.

Az alapjog sérelme az elsőfokú, majd a jogerős ítéletet hozó másodfokú bíróság ezt megerősítő jogértelmezésének eredménye, amely a praxisjog értékcsökkenésének időpontjának meghatározásából fakad. Ezen értelmezéssel az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdésébe foglalt alaptörvény-konform jogértelmezési kötelezettségüket is – „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” –, mivel ítéleteik való jogot kiüresítettek.

¹¹ Ítélet 16-17. o.

¹² Ítélet 17. o.

6. Az alapjogsérelem bírói döntést érdemben befolyásoló jellege, illetve a praxisjog tulajdonjogi védelme mint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy az abban megjelölt alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolja, vagy a panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Abtv. szerint e két feltétel alternatív, álláspontom szerint jelen ügyben mindkettő megvalósul.

6.1. Az alapjogsérelem bírói döntést érdemben befolyásoló jellege

A tulajdonhoz való jog sérelme a fent bemutatottak szerint a praxisjog ellehetetlenítése, illetve az ebből fakadó kártérítési igény teljes elutasítása miatt megvalósult. Figyelembe véve, hogy a vagyoni értékű jog tulajdonjogi védelme jelentette a per központi kérdését: valójában a praxisjog gyakorlásának ellehetetlenítése indokolta a többi kereseti kérelmet is – e nélkül nem kellett volna a Bt. alkalmazottját elbocsátani, a felpereseknek nem vagyoni kára sem keletkezett volna, illetve a cégérték és vagyoni betét értékcsökkenése sem merülhetett volna fel.

Bár a praxisjoggal kapcsolatos követelés mellett más követeléseket is kívántak a felperesek a perben érvényesíteni, arra tekintettel, hogy a kereseti kérelmek között ez volt a legnagyobb értékű, csaknem a pertárgyérték 50%-a – lásd az 1. pontot – a bírói döntést „mennyiségi”, s nemcsak „minőségi” értelemben befolyásolta érdemben az 5. pontban kifejtett alapjogsérelem.

6.2. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdések a praxisjog tulajdonjogi védelmével összefüggésben

A tulajdonhoz való jog alkotmányos védelmének kereteinek meghatározásában a T. Alkotmánybíróságnak széles mérlegelési jogköre van. E széles mérlegelési jogkör indokolja azt, hogy a praxisjog mint egyes vagyoni értékű jog védelmének határait határozza meg a T. Alkotmánybíróság.

Különösen indokolt lehet az, hogy a T. Alkotmánybíróság a fenti alkotmányos jogvédelmi határvonalát meghúzza a praxisjognak, mivel az Alaptörvény hatályba lépése óta kifejezetten e vagyoni értékű jogra tekintettel ezt még nem végezte el a testület. A 2012. január 1. napját megelőzően született alkotmánybírói határozatok hatályon kívül helyezése, illetve a 13/2013. AB határozatban foglaltak szintén az érdemi elbírálás mellett szólnak: „A korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek figyelmen kívül hagyása ugyanakkor az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén is lehetségessé vált, a szabályozás változása a felvetett alkotmányjogi probléma újraértékelését hordozhatja.”¹³

Az Alkotmánybíróság 3009/2012. (VI. 21.) AB határozatában a tulajdonhoz való joggal kapcsolatban következőket állapította meg: „A tulajdonhoz való jogot tartalmilag megegyező megfogalmazásban tartalmazta az Alkotmány 13. § (1) bekezdése is. Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság feladata az Alaptörvény védelme. (...) megállapítható, hogy a tulajdonhoz való jogot, mint alapjogot, az Alkotmányhoz hasonlóan az Alaptörvény is garantálja, így a tulajdonhoz való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság által korábban tett megállapítások továbbra is irányadónak tekinthetők.” Ugyanakkor az vagyoni értékű jogok – például a szerencsejáték-engedélyek/koncessziók [26/2013. (X. 4.) AB határozat] – vonatkozásában a T. Alkotmánybíróság már végzett el ilyen vizsgálatot, a vagyoni értékű jogok között rejlő különbségek miatt ezt a praxisjog vonatkozásában is indokolt lehet.

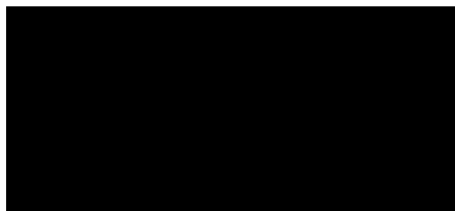
¹³ 13/2013. (VI. 17.) AB határozat Indokolás III/2. pont, 31. bekezdés.

Az alkotmányjogi panasz szabályozása miatt abban kizárólag az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogának megsértésére lehet hivatkozni, azonban a praxisjog szabályozása és a hozzá kapcsolódó bírósági értelmezés nem kizárólag az indítványozó alapvető jogát érintik, hanem egyéb aspektusokban is értelmezhető, vizsgálható:

- a) A praxisjog – tulajdon – védelem kizárólag az önkormányzat szerződési szabadságának rovására érvényesíthető, amely pedig az Alaptörvény M) cikkét érinti. Ekképpen az Alaptörvény M) és XIII. cikkeinek egymáshoz viszonya alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősíthető.
- b) Figyelemmel arra, hogy az Ötv. és az Möt. egyaránt települési feladatként/hatáskörként tételezte/tételezi az alapfokú orvosi ellátásról való gondoskodást, e hatáskör gyakorlásának korlátjaként is felfogható a praxisjog tulajdoni védelme. Emiatt az Alaptörvény XIII. és 32. cikkeinek egymáshoz való viszonya is felvethető alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként.
- c) Bihari Mihálynak a már idézett, 28/2006. (VI. 26.) AB határozathoz fűzött különvéleménye hívja fel a figyelmet arra, hogy *„a működtetési jog jogosultja és a települési önkormányzat közötti vita alatt, magának az orvosi tevékenységnek az ellátása is bizonytalanná válik. Hiszen a működtetési jog jogosultja a települési önkormányzat miatt nem láthatja el az orvosi tevékenységet, míg a települési önkormányzat a működtetési jog hiányában más orvost sem foglalkoztathat. Megállapítható tehát, hogy az Alkotmánybíróság határozata nemcsak az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből származó jogbiztonság követelményével ellentétes, hanem az Alkotmány 70/D. §-a szerinti egészséghez való jogot veszélyeztető helyzetet okoz.”* Figyelembe véve az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének tartalmi azonosságát, a praxisjog gyakorlása – vagyoni értékű jogok védelme – és a jogállamiság közti viszony is értelmezhető alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdésként.
- d) A fenti idézet alapján az egészséghez való jog [Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés] tartalmának meghatározására is lehetőség nyílik a panaszban felvetett jogi kérdéssel összefüggésben.

Győr, 2015. augusztus 25.

Tisztelettel:

Mellékletek:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. A Győri Ítéltábla Gf.V.20.236/2014/8/I. számú ítéletének másolata
3. A Veszprém Megyei Törvényszék I.G.40.130/2010/84. számú ítéletének másolata